

A **ב"ד**
Intro
Today we will learn בע"ה of דף עז of יבמות.
The topics we will learn about include

מה מצינו, also known as בנין אב;
One of the **ב"מ** is the בנין אב, which means that if a Halachah is stated in one place in the Torah, it can be applied to other comparable laws and situations, unless we find a reason to differentiate, known as a פירכא.

A **צד השוה** is when we find that 2 cases have a certain דין and each of these cases has its own unique reason for that דין. Therefore, we cannot derive a Halachah from each one independently. However, since each one has a different reason, we don't say that those are the cause for their דין, rather we say that the צד השוה, the shared reason that they both have is the cause for their דין. Therefore, any other case that has that shared reason can be derived from those two cases, even if it doesn't have either of their unique reasons, unless we find a פירכא to differentiate between the new Halachah and the other two.
====

By an עמוני who did an איסור and married a ישראלית there's a מחלוקת
One opinion holds
בתו כשרה
A daughter born from their marriage is allowed to marry a כהן
And one opinion holds
בתו פסולה
A daughter born from their marriage is not allowed to marry a כהן
====

B By a מצרי ואדומי that is אסור to marry a ישראלית up till the 3rd generation there's a מחלוקת
The חכמים hold that this applies to both זכרים ונקבות
רבי שמעון holds that this only applies to זכרים
But
נקבות מותרות מיד

A

בנין אב

צד השוה

An **איסור** who did an **עמוני** and married a **ישראלית**

מחלוקת

B

מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות

רבי שמעון מתיר את הנקבות מיד

אחד זכרים ואחד נקבות

1 So let's review
 In the previous Daf we learned the Halachah of עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית
 An עמוני man who was מואבי may NOT marry a Jewish woman.
 However, an עמונית woman who was מואבית MAY marry a Jew right away.
 The Gemara says that the source for this Halachah is actually a מחלוקת תנאים:
 עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית
 דברי רבי יהודה
 It's derived from the words עמוני ומואבי.
 רבי שמעון אומר
 על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים
 The Posuk gives the reason for the איסור;
 Because they did not provide the Jews with bread and water in the Midbar; and
 דרכו של איש לקדם ולא דרכה של אשה לקדם
 This reason does not apply to women.

2 דרש רבא
 Rava presents 3 related Aggadic teachings related to this Halachah:
 -1-
 תהלים in דוד המלך says
 פתחת למוסרי
 This was דוד saying to ה' that with this Halachah, You have released me from two yoke straps:
 רות המואבית, his great-grandmother, and
 נעמה העמונית, the mother of his grandson

3 -2-
 תהלים in דוד המלך says
 רבות עשית אתה ה' אלקי
 נפלאותיך ומחשבותיך אלינו
 It says אלינו in the plural
 This was דוד telling רחבעם that this Halachah was meant for the two of us.

1

**עמוני - ולא עמונית
 מואבי - ולא מואבית**

מחלוקת תנאים
 The source is a מחלוקת תנאים

רבי שמעון	רבי יהודה
על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים	עמוני ולא עמונית
דרכו של איש לקדם ולא דרכה של אשה לקדם	מואבי ולא מואבית

2

**דרש רבא...
 1 תהלים:
 פתחת למוסרי**

This was דוד saying to Hashem with this Halachah, You have released me from two yoke straps:

נעמה העמונית The mother of his grandson רחבעם בן שלמה	רות המואבית His great-grandmother
--	---

3

**2 תהלים:
 רבות עשית אתה ה' אלקי
 נפלאותיך ומחשבותיך אלינו**

Plural
 This was דוד telling רחבעם that this Halachah was meant for the two of us

4 -3-
 תהלים says in דוד המלך
 אז אמרתי הנה באתי
 במגלת ספר כתוב עלי
 דוד המלך was saying that when שמואל anointed him to be
 king
 אני אמרתי הנה באתי
 I thought that I was chosen only now, but in truth
 במגלת ספר כתוב עלי
 This was already written in the תורה when לויט and his
 daughters were saved, and they gave birth to the nations of
 עמון ומואב.
 =====

4 **3**
אֲזָ אָמַרְתִּי הֲנֵה בָאתִי
בְּמַגֵּלַת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי
אז אמרתי הנה באתי
when שמואל anointed him to be king:
אני אמרתי הנה באתי
I thought that I was chosen only now
but in truth
במגלת ספר כתוב עלי
This was already written in the תורה
when לויט and his daughters were saved,
and they gave birth to the nations of עמון ומואב

5 The Gemara returns to its discussion regarding marriages that
 are מותר and אסור:
 אמר עולא אמר רבי יוחנן
 בת גר עמוני
 כשרה לכהונה
 The Gemara at first understands this to be referring to a
 case of an עמוני man and an עמונית woman who were
 married, and both were מגייר, and then remarried and had a
 daughter;
 She may marry a כהן

5
אמר עולא אמר רבי יוחנן
בת גר עמוני
כשרה לכהונה
The Gemara at first understands this...
An עמוני man and an עמונית woman
 ▶ who were married,
 ▶ and both were מגייר,
 ▶ and then remarried
 ▶ and had a daughter
...she may marry a כהן

6 The גמרא asks
 אמר ליה רבא בר עולא
 כמאן
 This ruling does not accord with any opinion.
 אי כרבי יהודה
 הא אמר בת גר זכר
 כבת חלל זכר
 According to Rebbe Yehuda this גר עמוני בת גר would be
 פסולה לכהונה, because he holds that every daughter of a גר is
 like the daughter of a חלל, in that they are both
 כהן? כהן? disqualified from marrying a לכהונה

אי כרבי יוסי
 פשיטא
 גר שנשא גיורת
 בתו כשרה לכהונה
 According to Rebbe Yosi this גר עמוני בת גר is certainly כשרה
 לכהונה - and there would be no need for רבי יוחנן to teach it -
 because Rebbe Yosi holds that a גר בת גר is כשרה לכהונה?

We cannot say that Rebbe Yosi would agree that since she
 is a פסולי לבא בקהל, בת פסולי לבא בקהל, because, we have no source for such a Halachah.

6

אמר ליה רבא בר עולא
כמאן?

אי כרבי יוסף
פשיטא
 גר שנשא גיורת
 בתו כשרה לכהונה?

אי כרבי ירמיה
הא אמר
 בת גר זכר
 כבת חלל זכר?

?

*We cannot say
 Rebbe Yosi would agree
 Since she is a
 בת פסולי לבא בקהל
 because, we have no source....*

7 We cannot derive גר עמוני בת גר from
 חללה ופסולה לכהונה; because,
 שכן ביאתו בעבירה
 The גר עמוני בת גר is a product of a forbidden union,
 and the גר עמוני בת גר is not from a forbidden union.

We cannot derive גר עמוני בת גר from
 חללה ופסולה לכהונה; because,
 שכן יצירתו בעבירה
 Her father the חלל is a product of a forbidden union, for
 instance, כהן בגרושה, but the גר עמוני בת גר is not from a forbid-
 den union.

We also cannot derive גר עמוני בת גר from a צד השוה of both of
 the above; because,
 מה להצד השוה שבהן
 שכן יש בהן צד עבירה
 In both cases there was an עבירה involved, but in the case
 of גר עמוני בת גר there was no עבירה involved.

7

We cannot derive
בת גר עמוני
from....

בת חלל
בישראלית
 חללה ופסולה לכהונה

בת כהן גדול
באלמנה
 חללה ופסולה לכהונה

~~לסך יצירתו~~
~~באביו~~

~~לסך ביאתו~~
~~באביו~~

צד השוה

~~מה להצד השוה לבין~~
~~לסך יש בהן צד עבירה~~

8 The Gemara therefore says that רבי יוחנן was referring to a case of עמוני שנשא בת ישראל. A 2nd generation **עמוני** married a **ישראלית**, where **אע"ג** דביאתו בעבירה בתו כשרה. Even though this is a forbidden union, their daughter is כשרה לכהונה.

8 *was referring to a case of*
עמוני
שנשא בת ישראל
אע"ג דביאתו בעבירה
בתו כשרה

9 However, ריש לקיש disagrees, as רבין cited: בת גר עמוני ובת מצרי שני. An **עמוני**, OR, a 2nd generation **מצרי**, married a **ישראלית**, which is **אסור**, and had a daughter; רבי יוחנן אמר כשרה וריש לקיש אמר פסולה.

9 *רבין:*
בת גר עמוני
ובת מצרי שני
וריש לקיש אמר פסולה **רבי יוחנן אמר כשרה**
Derived from *Derived from*
כהן גדול באלמנה **כי אם בתולה מעמי**
they are all **יקחו אשה**
ביאתן בעבירה **צמיו מציו**
 אביבית בתולד
 כבאב מציו מציו
This refers to both
צמוני שלא בת ישראל
מצרי לאי שלא בת ישראל

The Gemara explains their reasoning: כהן גדול באלמנה, because they are all ביאתן בעבירה. Therefore, their daughters are כהונה פסולה.

The Gemara explains their reasoning: רבי יוחנן derives it from the Posuk כי אם בתולה מעמיו יקח אשה עמיו מעמיו להביא בתולה הבאה משני עממין teaches us that a **כהן גדול** may marry a **בתולה** even if she comes from 2 different nations and this refers to both **עמוני שנשא בת ישראל** and **מצרי שני שנשא בת ישראל**.

That a **כהן גדול**, and so too any **כהן**, may marry the daughter of an **עמוני** or **מצרי שני** who married a **ישראלית**.
 =====

10 The Gemara now explains the second part of the משנה on the Previous Daf:

מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות

A מצרי ואדומי is only אסור to marry a Jew up to the 3rd generation, but his grandchildren may marry into Klal Yisroel.

אחד זכרים ואחד נקבות

The רבנן hold that this Issur applies to both their men and women.

רבי שמעון מתיר את הנקבות מיד

מתגייר woman who was רבי שמעון is allowed to marry a Jew right away.

א"ר שמעון קל וחומר הדברים

My position is supported by a ק"ו:

ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם

התיר את הנקבות מיד

If by עמוני ומואבי, where the זכרים are אסור forever, the נקבות are מותר מיד

מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות

אינו דין שנתיר את הנקבות מיד

By מצרי ואדומי, where the איסור is only up until the 3rd generation, certainly the נקבות should be מותר מיד

The רבנן responded

אם הלכה נקבל

If this is a הלכה that you received from your Rebbeim, we will accept it;

ואם לדין יש תשובה

But if it's only a קל וחומר, we can question the ק"ו.

After some discussion, the גמרא explains the תשובה to be that the צד השווה derive from a השווה that

אחד זכרים ואחד נקבות אסורין

To which רבי שמעון responds;

אמר להם לא כי הלכה אני אומר

The Gemara explains that this is a two-part answer:

One -

אמר להם לא כי

Which means;

This צד השווה is predicated on the רבנן holding like רבי

that אלעזר בן יעקב

יש חלל מחייבי עשה

Because מצרי ואדומי עשה are מחייבי עשה

However, רבי שמעון holds

אין חלל מחייבי עשה

Therefore, there is no צד השווה to teach that נקבות אסורין, and

the ק"ו is valid to teach that נקבות מותרין

Two -

הלכה אני אומר

I learned this from my Rebbeim that the איסור מצרי ואדומי applies only to זכרים ולא נקבות

מלפני:

10 מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות

רבי שמעון מתיר את הנקבות מיד

א"ר שמעון קל וחומר הדברים: ק"ו ומואבי כדברים:

ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם התיר את הנקבות מיד

מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות אינו דין שנתיר את הנקבות מיד

10 אחד זכרים ואחד נקבות

The רבנן responded

אם הלכה נקבל ואם לדין יש תשובה:

אחד זכרים ואחד נקבות אסורין

אמר להם לא כי הלכה אני אומר

Two-part answer:

2 ...הלכה אני אומר...

I learned this from my Rebbeim that the איסור מצרי ואדומי applies only to זכרים ולא נקבות

1 אמר להם לא כי...

This צד השווה is predicated on the רבנן holding like רבי אלעזר בן יעקב that יש חלל מחייבי עשה

However, רבי שמעון holds אין חלל מחייבי עשה

11

The ברייתא presents a related גמרא
 The פסוק says
 'בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה'
 רבי שמעון says
 בנים ולא בנות
 The איסור only applies to נקבות
 רבי יהודה says
 אשר יולדו
 Teaches that the איסור applies to אחד זכרים ואחד נקבות

Rashi gives two explanations:

- 1-
כל הנולדים להם אפילו נקבה במשמע
- 2-
תלה הבנים באם שיוולדת אותם
דאם היא ראשונה הבן שני
ואי לאו דנקבות אסורות למאי הלכתא תלאן בלידה
This issue is elaborated on the next Daf.

However, based on the Gemara later, it must be pointed out here that according to the רבנן and רבי יהודה that the אחד זכרים ואחד נקבות איסור מצרי ואדומי MAY marry a גר מצרית, because they are both פסול לבא בקהל.

However, according to רבי שמעון that this Issur applies only to נקבות ולא זכרים;
 A גר מצרית may NOT marry a גר מצרי, because he is פסול מותר לבא, and she is considered קהל since she is פסול לבא בקהל.

He must marry another קהל לבא בקהל, as will be discussed in the next Daf.

11

ברייתא:
 בנים אשר יולדו להם דור שלישי
 יבא להם בקהל ה'

רבי יהודה	רבי שמעון
אשר יולדו	בנים
אחד זכרים ואחד נקבות	ולא בנות

- 1-
כל הנולדים להם
אפילו נקבה במשמע
- 2-
תלה הבנים באם שיוולדת אותם
דאם היא ראשונה הבן שני
ואי לאו דנקבות אסורות למאי הלכתא תלאן בלידה